

Česká zemědělská univerzita v Praze

Provozně ekonomická fakulta

Katedra řízení

Teze bakalářské práce

Management neziskových organizací

Kateřina Slánská

© 2015 ČZU v Praze

1 Souhrn

Téma bakalářské práce „Management neziskových organizací“ bylo zvoleno pro jeho důležitou existenci ve společnosti a zároveň pro osobní vztah k danému tématu. Záměrem práce je zanalyzovat působení Arcidiecézní charity Praha v Indii a případně navrhnout změny ve vedení tamějších projektů. Práce je rozdělena na dvě hlavní části, přičemž první z nich se věnuje vysvětlení pojmů souvisejících s předmětem práce, jakými jsou nezisková organizace, jejich typologie, cíle a členění. Druhá část už se zaměřuje přímo na Arcidiecézní charitu Praha. Nejprve je stručně zmíněna její historie, vedení, poslání a hlavní příjemci pomoci organizace. Dále se práce stručně věnuje úvodu do zahraniční rozvojové spolupráce a humanitární pomoci, obecným informacím o Indii a Adopci na dálku[®], kterou zde zahájila jako svůj první zahraniční projekt. V následující části už byl pohled zúžen na projekty, které v Indii probíhají pod vedením Charity Praha. Důraz je kladen na obsahové i geografické členění projektů, počet příjemců pomoci a finanční náročnost. Z těchto údajů jsou následně vytvořeny statistické údaje, ze kterých je v závěru práce popsán návrh změny v procesu řízení projektů.

Klíčová slova: nezisková organizace, Arcidiecézní charita Praha, Indie, zahraniční rozvojová spolupráce, projekt, vzdělávání, distrikt, Karnátaka, Adopce na dálku

2 Cíl práce a metodika

2.1 Cíl práce

Cílem bakalářské práce je navržení změny v procesu řízení neziskové organizace Arcidiecézní charita Praha. Navrhovaná změna se bude týkat zahraniční rozvojové spolupráce v Indii, státě Karnátaka na jihozápadě Indie. Záměrem práce je popis a celková analýza dosavadních projektů, které zde probíhají pod vedením Arcidiecézní charity Praha a následné zhodnocení efektivity daných projektů. A dále navržení procesní změny ve fungování zahraničních projektů v Indii.

2.2 Metodika práce

V úvodní části práce budou vysvětleny základní pojmy, které souvisí s předmětem práce. Mezi tyto pojmy bude patřit: nezisková organizace, typologie neziskových organizací, cíle

neziskových organizací, členění projektů neziskových organizací, získávání finančních prostředků a dobrovolnictví. V praktické části bude pohled zúžen na konkrétní neziskovou organizaci, a to Arcidiecézní charitu Praha. Bude stručně popsána její historie, základní principy, poslání a projekty. A poté bude zaměřeno na její zahraniční činnost, a především na působení ve státě Karnátaka v Indické republice, kde Charita intenzivně působí již 15 let a velmi aktivně využívá zdroje v podobě dobrovolnické práce a dárcovské podpory. V další fázi bude třeba se dopodrobna soustředit na projekty, které probíhají ve státě Karnátaka pod vedením Arcidiecézní charity Praha, které budou zanalyzovány a následně navrženy jisté změny v organizaci a procesu řízení projektů v Indii. A v konečné fázi bude vytvořena analýza případných dopadů, které by se týkaly Arcidiecézní charity Praha a Indie.

3 Zhodnocení výsledků

Veškeré projekty probíhají v Indii v rámci zahraniční rozvojové spolupráce, což znamená, že se na nich Charita podílí prostřednictvím partnerské organizace. Z rozhovorů vzešlo, že si ADCHP vytvořila jednotné směrnice pro výběr, řízení a administraci projektů. Tyto směrnice jsou pro partnerské organizace závazné. Na jejich základě navrhuje Centru zahraniční spolupráce konkrétní projekty, které prochází schvalovacím řízením.

Schválených a realizovaných projektů Arcidiecézní charitou Praha bylo do nynějška 39, přičemž většina z nich zaměřená na vzdělávání. Na tyto projekty bylo potřeba více než 25 milionů korun a Charita přispěla z celkové sumy 53 %. V přepočtu na jednoho přímého příjemce pomoci přispěla 400,- Kč. Pomoc byla jak hmotného charakteru, jakým bylo především vybavení škol či jejich výstavba, tak nehmotného charakteru v podobě přednášek či kurzů především na zdravotní témata.

Veškeré tyto projekty byly prováděny v několika z 29 distriktů státu Karnátaka na jihozápadě Indie. Největší pomoc putovala do distriktu Dakshinna Kannada, Bídár, Chikmagalur, Uttar Kannada a Bídžapur, v dalších šesti podporovaných distriktech probíhal právě jeden projekt. Ve srovnání karnatackých distriktů bylo však zjištěno, že poměr pomoci neodpovídá chudobě a zaostalosti distriktů. Srovnávání podle indexu lidského rozvoje (HDI) došlo k závěru, že nejlépe jsou na tom lidé v Bangalore, Dakshinna Kannada a Udupi, přičemž ve všech třech distriktech ADCHP působí a v Dakshinna Kannada má dokonce nejvíce projektů. Naopak na konci žebříčku se umístily Gulbarga, Chamarajanagar, Koppal,

Bidžapur a Bídár. V posledních dvou jmenovaných projekty probíhají, ovšem ve třech nejzaostalejších nemá Charita jediný projekt. Vzhledem k zaměření projektů Charity především na vzdělávání, bylo nutné porovnat distrikty v podílu negramotných lidí. I zde se však na prvních příčkách nejvyšší gramotnosti umístily nejvíce podporované distrikty, a sice v čele s Dakshinna Kannada, Bangalore, Udipi či Uttar Kannada. Mezi faktory rozhodování ADCHP, kde poskytnout pomoc, patří zejména důvody, že v dané oblasti je hodně dětí, které jsou součástí programu Adopce na dálku[®] či spolehlivost partnerských organizací. Avšak přes všechna tato fakta je navržení změny procesu řízení projektů jednoznačné. Charita necílí na nejvíce potřebné distrikty a to ani v oblasti vzdělávání ani v celkovém srovnání lidského rozvoje. Je tudíž nutné zaměřit svou pomoc rovněž na distrikty obsazující spodní hranici žebříčku a přispívat tak k rovnoměrnějšímu rozvoji Karnátaky.

Pokud by Charita začala cílit na nejzaostalejší regiony Karnátaky, prvním úkolem by bylo hledání nových partnerských organizací v nejzaostalejších distriktech, navázání kontaktu a zjišťování spolehlivosti organizace. Pro Indii by znamenalo směřování pomoci do nejpotřebnějších regionů vyrovnávání rozvinutosti země.

Podpora oblasti však závisí především na partnerské organizaci, která projekt nejen vymyslí a navrhne, ale v případě obdržení finančního příspěvku od ADCHP i realizuje. Cílem Charity je podporovat dané oblasti distriktů, kde žijí děti zapojené do programu Adopce na dálku[®], jelikož podporou dané oblasti, komunit či rodin tak nepřímo pomáhají těmto „adoptovaným“ dětem. Nyní je zřejmé, že finanční podpora ADCHP se soustředí do oblastí, kde žijí děti zapojené do programu Adopce na dálku[®], který též zprostředkovávají partnerské organizace. Platí tedy, že oblasti, ve kterých žijí „adoptované“ děti, korespondují s oblastmi, kde probíhají rozvojové projekty Charity.

Z tohoto zjištění vyplývá nutnost změny či zvýšení počtu partnerských organizací, a to právě v nejvíce potřebných distriktech. Je nutné navázat kontakt se zdejšími organizacemi, zjistit jejich spolehlivost a důvěryhodnost a zapojit je do programu Adopce na dálku[®]. V případě úspěšného navázání kontaktu a zapojení do tohoto programu je už část problému vyřešena. Dále už stačí, aby nové partnerské organizace začaly navrhovat ADCHP rozvojové projekty, Charita je schválila a uvolnila na ně své finanční prostředky.

4 Seznam použitých zdrojů

DRUCKER, Peter Ferdinand. *Řízení neziskových organizací: praxe a principy*. 1. vyd. Praha: Management Press, 1994, 184 s. ISBN 80-856-0338-1.

KLUGMAN, Jeni. Human Development Report 2011. Sustainability and Equity: A Better Future for All. *Sustainability and Equity: A Better Future for All (November 2, 2011)*. UNDP-HDRO Human Development Reports, 2011.

REKTOŘÍK, Jaroslav. *Organizace neziskového sektoru: základy ekonomiky, teorie a řízení*. 2. aktualiz. vyd. Praha: Ekopress, 2007, 187 s. ISBN 978-80-86929-25-5.

ŠEDIVÝ, Marek a Olga MEDLÍKOVÁ. *Public relations, fundraising a lobbying: pro neziskové organizace*. 1. vyd. Praha: Grada, 2012, 138 s. Management (Grada). ISBN 978-80-247-4040-9.

<http://praha.charita.cz>